

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE. HEPETEMA 13, 1906.

TARI WHAKAHAERE I NGA MAHI AHU WHENUA O NIU TIRENI.

(JOHN D. RITCHIE, Hekeretari.)

KUPU TOHUTORU MO TE WHAKATO I NGA KAI E WHAI AKE NEI.

Tanapu (Turnips), ara, nga tu ahua e pai ana hei whakato ki roto ki nga kaari. Ko te wa hei ruinga i nga purapura, me timata i Akuhata tae noa ki a Maehe. Ka oti te karikari o te maara me rakaraka kia kore rawa he pokurukuru. Hei te rangi paki ka mahi i nga raina (drills) ka rui i nga purapura, kia kore ai te oneone e piri ki te rakaraka. Me hanga nga raina (drills) kia rua inihi te hohonu a kia tekau ma rima inihi te tatahi. Kia tatahi te rui i nga purapura kei puputu rawa te tupu ake. Ki te puputu rawa ka uaua te hutihuti kia tatahi a he maha nga mea e kino. Ka rarahi nga tupu ara ka taea te nanao e te ringa me hutihuti etahi, ko nga mea e waiho kia tupu kia ono kia waru ranei inihi te tatahi.

Kaua e ruia kia nui rawa i te ruinga kotahi, notemea ina hutia hei kai kaore e taea te rongoa mo te wa roa. Ruia kia iti te maara, a kia pau nga wiki e ono ka rui atu ano kia pera ano te rahi, me pera tonu te rahi o te mahi ia ono wiki a taea noatia nga ra o Maehe, a hei taua marama ka rui kia rahi noa atu te maara hei kai mo te hotoke, notemea kei te hotoke ka taea te rongoa nga tanapu, e kore e pirau wawe.

Tuwiiti Tanapu (Swede Turnips).—Ko nga ra hei ruinga, ko nga ra whakamutunga o Oketopa tae noa ki te mutunga o Noema. Me karikari te maara ka rakaraka kia kore he pokurukuru, a hei te ra paki ka rui. Kia tekau ma rima inihi te tatahi o nga raina (drills), a kia rua inihi te hohonu. Ka tupu ake, ka rarahi, ara, kia taea e te ringa te nanao, me hutihuti etahi; ko nga mea e waiho kia tekau ma rua inihi te tatahi. Me rui kia rahi te maara, notemea ka mau tonu e kore e pirau a pau noa te hotoke.

Kareti (Carrots).—Ko nga wa hei ruinga ko Akuhata, ko Hepetema, ko Oketopa ranei, kia ai ai hei kai mo te raunati tae atu ki te hotoke. Kia rua inihi te hohonu o nga raina (drills). Me karikari te maara kia ngawari, kaua he pokurukuru kaua he taru. Kia tatahi te rui i nga purapura notemea he uaua rawa te hutihuti kareti kia tatahi ina puputu te tupu ake.

Purapura Kapeti (Cabbage seed).—Hei kai mo te raumati me te ngahuru, me rui nga purapura i Akuhata i nga ra tuatahi ranei o Hepetema. Hei kai mo te hotoke, me rui i te whakamutunga o Noema i te timatanga ranei o Tihema. Me rui nga purapura ki te maara iti, mama te oneone, taru kore. Kaua e puputu rawa te rui. Ka mutu te rui me rakaraka te maara. Ki te haere te manu ki te kai i nga purapura me huhi atu ki te rarauhe, kia tupu ake ka tango atu. Me rangaranga nga kapeti e rite ana mo te pera. Me kowhiti ko nga kapeti rarahi ka rangaranga ko era. Me rarangi te whakato kia toru tekau inihi te tatahi, a kia pera ano hoki te tatahi i roto i nga raina. Kia rarahi ake etahi ka rangaranga atu ano, a me pera haere tonu. Kaua e tukuna kia nunui rawa nga kapeti ka rangaranga ai, kei ngehe kei tokoroa te tupu.

Take Kapeti (Cabbage plants).—Me whakato ki te whenua motomoto, ki te whenua makuku. He pai kia tata te maara ki te awa wai kia taea ai te ringiringi ki te wai i nga rangi kaha te ra. Ko nga whenua pai mo te taewa ka pai hoki mo te kapeti. Ki te taea te hoatu he manuia mo te maara katahi ka pai rawa. Me poupou haere ki te rakau nga rua hei tiringa mo ia kapeti, ka peebi i ia take ki nga ringaringa kia u nga take. Ka ahua roa nga kapeti e tupu ana me tapuke. Me ngaki tonu te maara ki te ho kia ngawari tonu ai kia kore ai he taru.

Piini Whanui (Broad Beans).—Te wa hei tiringa ko Hune tae noa ki a Tihema. Ko nga mea i tiria wawetia ko nga mea era e nui te hua. Ko nga raina (drills) me hanga ki te mata o te ho, kia whanui, a ka whakato kia rua rarangi ki roto ki ia raina. Kia ono inihi te tatahi o ia piini. Tetahi mahi me poupou haere ki te rakau puhuki kia toru inihi te hohunu o nga rua kia ono inihi te tatahi ka hoatu kia kotahi piini ki roto ki ia rua. Kia ono inihi te teitei o ia piini ka tapuke ki te oneone. Ka tekau ma rua inihi te teitei me poro atu nga tihi, kia kore ai e teitei rawa te tupu, kia maha ai nga peka kia nui ai te hua.

Pahinepa (Parsnips).—Te wa hei ruinga. Mehemea hei kai mo te hotoke me rui i a Noema mehemea hei kai mo te ngahuru hei Hepetema rui ai. Me hohonu te karikari i te maara ka rakaraka kia kore he pokurukuru he taru ranei. Kia rua inihi te hohunu o nga raina (drills) a kia tekau ma rima inihi te tatahi. Me takirua me takitoru ranei te whakato, kia waru inihi te tatahi. Kia tupu ake ka hutihuti etahi ka waiho kia waru inihi te tatahi o nga tupu. Me ngaki tonu te whenua ki te ho kia kore ai he taru a pau noa te raumati.

Pi (Peas).—Kia pai te oneone mo enei, kaua e tino maroke kaua e tino makuku pera me nga whenua pai mo te taewa. Hanga he raina (drills) kia wha inihi te hohonu kia toru tekau inihi te tatahi. Kia kotahi koata purapura pi mo nga tiini e toru. Kia tupu kia wha inihi te teitei ka tapuke kei whatiwhati i te hau. Kaore e roa e pai ana te pi hei kai koipi, na reira kia iti te maara i ia ruinga, a kia taka te toru wiki ka rui atu ano, pera tonu a tae noa ki a Hanuere. Mehemea e meatia ana kia pakari ra ano nga pi ka kahi ai, me rui i te marama o Hepetema kia rite te nui o te maara ki ta te whakaaro i pai ai. Ka tae ki te wa e murua ai, kia tupato rawa, ara, i mua mai o te maroketanga o nga kopaki me hutihuti nga take o nga pi ka waiho i waenga, ki te kore e peratia ka ngahoro katoa nga pi ki te whenua. He kai pai te pi mo te hotoke, engari me matua tuku ki te wai mo nga haora torutoru nei i mua o te kohua-tanga.

Aniana (Onions).—Te taima hei ruinga kei nga ra timatanga o te wha, ara kia pai te maroke o te oneone. Me karikari te whenua, me parau ranei ka rakaraka, ka waiho kia rua kia toru ranei nga ra kia maroke a runga ka rui ai. Me huri te maara ki te roora, me takatakahi ranei kia ahua maro. He mea nui tenei, engari mehemea he whenua one matua kaore he tikanga e whakamarotia ai te maara. Me hanga nga raina (drills) ki te rakau puhuki, kia kotahi inihi te hohonu, kia tekau ma rua inihi te tatahi. Kia tatahi rawa te rui i nga purapura. Te tikanga pai e ngaro ai nga purapura, me hikoi haere e te tangata i nga raina, ki tetahi taha o te raina tetahi waewae ki tetahi taha tetahi, ka hikoi ka hakuku haere i to muri waewae a ma te rekareke e huri atu nga oneone e ngaro ai nga purapura. Kia rarahi nga tupu ara, kia pai mo te hutihuti, me hutihuti kia ono inihi te tatahi o nga mea e waiho kia tupu. Me ngaki tonu a waenganui o nga raina, me hutihuti nga taru katoa. Ka maroke nga rau me hutihuti nga aniana, ka waiho kia takoto kia ngaua e te ra mo etahi rangi torutoru nei ka whakairi ki roto i te whare ki te wahi maroke hei kai mo te hotoke.

Kara-Rapi (Kohl Rabi).—Te taima hei ruinga, ko Akuhata ko Hepetema, ko Oketopa ranei. Me parau te whenua, me mahi ranei ki te ho kia watea i te taru. Me hahae nga raina kia tekau ma waru inihi te tatahi, a kia tatahi hoki te rui i nga purapura. Kia tupu nga purapura me hutihuti etahi, kia tekau ma rua inihi te tatahi o nga mea e waiho. Me watea te maara i te taru.

Tari Maori,
Poneke, Akuhata, 1906.

T. W. KIRK, F.L.S.,
Government Biologist.

Kapenga whenua kia kua e pangia e nga tikanga o Tekiona 117 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te tskau o nga ra o Hepetema, 1906.

Tu ana i reira:

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA HEI TUMUAKI O TE KAUNIHERA I TAUA RA.

NOTEMEA i raro i nga tikanga o tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," kua meinga hei Ture, ka abei te Kawana i runga i te Ota a tona Kaunihera, ki te kape atu kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894" (ka huaina i raro nei ko "taua Ture"), mo tetahi wa poto, wa roa ranei, i runga ano i nga ritenga me nga tikanga me nga here e ata whakaaturia ana i roto i taua ota, tetahi whenua, tetahi paanga, whai taketanga ranei ahakoa kei hea e takoto ana, e ekengia ana e te mana o taua tekiona; a ka ahei hoki ia ki te kape pera atu i tetahi whenua mo te taha anake ki te tangata kei a ia e rihi ana taua whenua, mo tetahi atu tangata ranei e noho whai-tikanga ana i runga i tetahi whenua kua whakapaia e ia, kua utua ranei e ia he moni ki nga tangata Maori no ratou taua whenua hei rihi hei hoko ranei i taua whenua i mua atu i te mananga o taua Ture: Engari kua te Ota a te Kaunihera i whakaputaina i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e whai mana kia pau ra ano nga marama e rua i muri iho i te ra i panuitia ai i roto i te *Gazette*: Engari hoki ko ia tuku i mahia i whakaotia ranei i raro i nga tikanga o tenei tekiona me ata whakamana e te Kooti i raro i nga tikanga o te rima-tekau-ma-toru o nga tekiona o taua Ture:

A notemea kua puta te kupu a te Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Aotea, i te tekau-ma-waru o nga ra o Hurae, kotahi mano e iwa rau ma ono, i tae mai nei i te tahi o nga ra o Akuhata, kotahi mano e iwa rau ma ono, whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia kape te pihi whenua, tona nui e rua rau e ono-tekau-ma-waru nga eka, nui ake iti iho ranei, e mohiotia nei te ingoa ko Rangitatau 1D Nama 2A, kia kua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea kia taea ai taua poraka te hoko:

Na reira, tenei His Excellency te Kawana o te Koroni o Niu Tireni, i runga i taua whakahaerenga i nga mana kua whakataua nei ki runga ki a ia e tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," i runga hoki i te kupu tohutohu kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taca koroni, ka kape nei kia kua ai e tau nga tikanga o tekiona tahi rau tahi tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," ki runga ki katoa tera poraka tera pihi whenua ranei kei roto i te Takiwa Whenua o Poneke e takoto ana, tona nui e rua rau e ono-tekau-ma-waru nga eka, nui ake iti iho ranei, koi nei te whenua e mohiotia nei te ingoa ko Rangitatau Nama 1D Nama 2A, ara ko te whenua e mau nei te whakaaturanga i roto i te ota whewehewe o te Kooti Whenua Maori, i whakaputaina i te tekau-ma-tahi o nga ra o Hepetema, kotahi mano e iwa rau ma tahi, ki a Aropeta Taumumu, he mea kia taea ai taua whenua te hoko.

ALEX. WILLIS,

Kai-tuhituhi o te Kaunihera Whiriwhiri

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE TIWHIKETE I RARO I TEKIONA 55, WHAKATUTURU TUKU

Tari o te Kai-Rehita, Akarana, 5 o Hepetema, 1906.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua tukua mai he tono ki tetahi Kai-whakawa o te Kooti kia whakaputaina he tiwhikete i raro i nga tikanga o tekiona 55 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," whakatuturu i te tuku e mau nei te whakaaturanga i raro iho nei. Ko nga kupu whakaae katoa ki te whakaputanga o taua tiwhikete me tuku mai ki ahau i te ota i nga ra tekau-ma-wha i muri mai i te ra i perehitia ai tenei panui.

[Akarana, Tekiona 55, 1906-14.]

Na A. H. HORANA, Teputi Kai-Rehita.

TE TUKUNGA I WHAKAHUATIA I RUNGA AKE NEI.

Mana	Te Ahua o te tuku.	Tera i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga
17	He mokete (C.A. 1906-78)	29 o nga ra o Akuhata, 1906	Nga Rota 119 me 119A, Parihi o Whangape	Pairama Keena, o Glen Murray, ki te Government Advances to Settlers Office Superintendent.

KOOTI WHENUA MAORI KI WAIROA A TE 20 O NGA RA O HEPETEMA, 1906.

Tari Kooti Whenua Maori, Kihipane.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki te Wairoa a te 20 o nga ra o Hepetema, 1906, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 8 o nga ra o Hepetema, 1906.

Na HONE PURUKINI, Kai-Rehita.

[Kihipane, 1906-27.]

KUPU APITI.

TONO I BARO I WAHANGA-TEKIONA (9) O TEKIONA 14 O "TE TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1894," KIA HANGAIA E TE KOOTI ETahi OTA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te ahua o te tono.
1524	Rawi to Aotū me etahi atu (4-312)	Ohuia Nama 1	Kia whakaputaina tetahi ota kia whakamutua e M. F. Paaka te utu moni mo nga harareke e riro ana i a ia, a whakamutua hoki te putanga o nga moni reti mo te mira harareke ki Tuhara.

KOOTI WHENUA MAORI KI UAWA A TE 25 O NGA RA O HEPETEMA, 1906.

Tari Kooti Whenua Maori, Kihipane.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Uawa a te 25 nga ra o Hepetema, 1906, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 4 o nga ra o Hepetema, 1906.

Na HONE PURUKINI, Kai-Rehita.

[Kihipane, 1906-28.]

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
1525	Ani Kirimana (18-522)	Kopuatarakihi 1D.
1526	Ani Kirimana (18-523)	Kajaua 2D.

KOOTI WHAKAWA TUARUA KI NIU PAREMATA A TE 2 O NGA RA O OKETOPIA, 1906.

Tari Kooti Whenua Maori, Poneke.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whakawa Tuarua ki Niu Paremata a te 2 o nga ra o Oketopa, 1906, ki te uiui ki te whakatau hoki i nga tono whakawa tuarua mo te whakataunga a te Kooti Whenua Maori e mau nei te whakaaturanga i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana ki aua tono me haere ki reira a taua ra.

I tuhia i tenei te 11 o nga ra o Hepetema, 1906.

Na TE WARAHU, Teputi Kai-Rehita.

[Poneke, 1906-38.]

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TUARUA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Whakataunga e tonoa nei hei whakawa tuarua.
1	Akubata Eruini (N.P. 331-5, 1/90)	Tikorangi Nama 76 me Otarua Nama 2	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 25 o nga ra o Mei, 1905, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Watene te Nehu, kua mate.
2	Harata Tuhakararo (na tona kai-whakahaere, na Hanikamu te Hiko (N.P. 228-85, 1/91)	Orimupiko	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 25 o nga ra o Hanuere, 1905, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Ruaroa Matiu, ara Matiu Wharematangi, ara Raumati, kua mate.
3	Ngarau (N.P. 319-101, 1/90)	Pukekohatu me etahi atu whenua me nga taonga	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 30 o nga ra o Noema, 1904, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Karoro te Reihanataua, kua mate.
4	Hone Tuhata (Ch. Is. 3-79, 2/393)	Kekerione Nama 1w (Tiki-tiki)	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 29 o nga ra o Mei, 1905, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Hami te Maunu, kua mate.
5	Matapere te Puhl raua ko Tari-hira te Piki (N.P. 502-19, 1/106)	Waitara ki te Hauauru, Tekiona 31B, me Waitara ki te Rawhiti, Tekiona 49	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 29 o nga ra o Noema, 1902, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Teretiu Taukawau, kua mate.
6	C. N. Rowe (na ona roia na Wilson raua ko Grey (P. 446-3, 1/97)		Whakataunga a te Kooti, i puta i te 27 o nga ra o Mei, 1905, i kore ai e whakaetia te tono whakamana te wira a Eraia Ngamuka, kua mate.
7	Hanikamu te Hiko (kaiwhakahaere), (N.P. 816-3, 1/102)	Hua, Tekiona 61 me 62	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 30 nga ra o Mei, 1905, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Hare Reweti, kua mate.
8	Te Tipi (J. Willison) (N.P. 402-7, 1/99)	Waitara, Poraka XI, Tekiona 30	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 15 o nga ra o Hune, 1905, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Parukau, kua mate.
9	Mereana Matuarei (N.P. 275-25, 1/93)	Oakura, Tekiona 170, me etahi atu whenua	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 3 o nga ra o Pepuere, 1905, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Ropata Ngarongomate, Waaka te Ngoungou, Hori Pipi, Neha Manihera me Neratini.
10	Here te Horo me etahi atu (N.P. 275-27, 1/94)	Oakura, Tekiona 170, me etahi atu whenua	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 3 o nga ra o Pepuere, 1905, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Ropata Ngarongomate, Waaka te Ngoungou, Hori Pipi, Neha Manihera me Neratini.
11	Tungaane Kore (na tona kai-whakahaere na Maua Tume) (N.P. 414-7, 1/89)	Waitara, Poraka VII, Tekiona 6; Poraka VII, Tekiona 93; me Poraka XI, Tekiona 4	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 13 o nga ra o Tihema, 1904, i whakaturia ai a Waingarunui hei kai-tiaki mo nga kai-riiwhi a Roka Mahana raua ko Tipene, kua mate.

TONO WHAKAWA TAKE PAANGA.

Mana	Kai-tono	Te ingoa o te whenua	Nga rohe.
12	Katarina Hapoki (N.P. 395-119, 1/103)	Waitara, Poraka XI, Tekiona 56; Waitara, Poraka XI, Tekiona 1	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 8 o nga ra o Maehe, 1902, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Warena, kua mate.
13	Katarina Hapoki (N.P. 799-3, 1/104)	Urenui Taone, Tekiona 85	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 10 o nga ra o Maehe, 1902, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Epiha Paikau, kua mate.
14	Waewae Toki (N.P. 326-7, 1/77)	Rimutauteka B ..	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 11 o nga ra o Maehe, 1902, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Te Motunui, kua mate.
15	Henare Manuhiri (N.P. 788-1, 1/78)	Waitara ki te Rawhiti, Poraka XV, Tekiona 12, me Waitara ki te Hauauru, Tekiona 43	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 10 o nga ra o Maehe, 1902, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Ropama Patukakariki, kua mate.
16	Rongotuhiata me etahi atu (N.P. 183-141, 1/75)	Ngatihauapoto ..	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 6 o nga ra o Pepuere, 1902, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Rangirimu Wahiaua, kua mate.
17	Edward Ellison (N.P. 295-53, 1/70)	Opunake, Poraka XIV, Tekiona 41 me 43	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 17 o nga ra o Hanuere, 1901, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Harirota Hinemura, kua mate.
18	Te Kai-tiaki mo te katoa (N.P. 206-21, 1/85)	Ngatirangitumamao ..	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 17 o nga ra o Pepuere, 1903, i patua ai te tono i raro i tekiona 39 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1864," he tono kia whakatikaia nga ota kai-riiwhi o W. H. W. Carrington.
19	Hobepine Love (N.P. 510-17, 1/95)	Waitara ki te Hauauru, Tekiona 50 (tetahi wahi), ara Matataiore, me etahi atu whenua	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 30 o nga ra o Mei, 1905, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Roera Rangī, kua mate.
20	Tini J. Clements (N.P. 510-19, 1/96)	Waitara ki te Hauauru, Tekiona 50 (tetahi wahi), ara Matataiore, me etahi atu whenua	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 30 o nga ra o Mei, 1905, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Roera Rangī, kua mate.
21	Mere Kinana (N.P. 331-33, 1/98)	Tikorangi, Tekiona 76, me Otaraua Poraka II	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 25 o nga ra o Mei, 1905, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Watene te Nehu, kua mate.
22	Te Iwi Hekenui Huingapaura (N.P. 193-115, 1/88)	Ngatitu ..	Whakataunga a te Kooti, i puta i te 27 o nga ra o Pepuere, 1902, i whakaturia ai nga kai-riiwhi mo Huingapaura, kua mate.

HE PIIRA KUA UNUHIA. — OHARIU, TEKIONA 13 (TETAHI WAHI). — "TE TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1894."

I ROTO I TE KOOTI WHAKAWA TUARUA O NIU TIRENI.

Mo runga i Ohariu, Tekiona 13 (tetahi wahi), me tetahi tono whakawa tuarua na te Kai-tiaki o te Katoa mo te whakataunga a te Kooti Whenua Maori, i puta i te 2 o nga ra o Mei, 1906, i runga i te whakawa take paanga.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua tukua mai ki te Kai-Rehita he whakaaturanga he mea tuhituhi mai ki te pukapuka kia unuhia taua tono whakawa tuarua; a, i runga i te whakaatanga a te Tumuaki Kai-whakawa, heoi tenei kua unuhia taua tono.

I tuhia ki Poneke, i tenei te 12 o nga ra o Hepetema, 1906.

Na TE WARAHĪ, Teputi Kai-Rehita.

KOOTI WHENUA MAORI KI NIU PAREMATA A TE 2 O NGA RA O OKETOPA, 1906.

Tari Kooti Whenua Maori, Poneke.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Niu Paremata a te 2 o nga ra o Oketopa, 1906, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, he mea tuku mai ki te Kai-rehita, ki te uiui hoki i nga tikanga o etahi atu mea e whakatakotoria tikatia mai ki te aroaro o te Kooti.

I tuhia i tenei te 10 o nga ra o Hepetema, 1906.

Na ROPATA HIMI, Kai-Rehita.

[Poneke, 1906-37.]

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Mana	Te Ahua o te tuku	Te ra i hainatia ai	Te ingoa o te whenua	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
1	He hoko (1906-41)	16 o nga ra o Hanuere, 1906	Takiwa o Okato, Tekiona 113	Kipa Hineone me Victoria (Wikitoria) ki a Charles Andrews.
2	He hoko (1606-47)	26 o nga ra o Hurae, 1905	Waitara ki te Rawhiti, Poraka II, Rota o te Taone Nama 4	Mere Pataka ki a John McNeece.
3	He hoko (1906-122)	25 o nga ra o Akuhata, 1906	Takiwa o Hua, Tekiona 47	Parata Matiu me Pipi Matiu ki a Gustavus Sole.

Pitihana Whakakaporeihana a nga Tangata no ratou a Kapuarangi Nama 1 West Poraka.

I ROTO I TE KOOTI WHENUA MAORI O NIU TIRENI.

Mo runga i "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," me ona whakatikatika. me te pitihana whakakaporeihana a nga tangata no ratou a Kapuarangi Nama 1 West Poraka. I te tuunga o te Kooti ki Opotiki, i te araro o Wiremu Kiripete Mea, Tiati, raua ko Mare Teretiu, Ateha, i te Taite, te toru-tekau o nga ra o Akuhata, 1906.

I TE koreroanga o te pitihana whakakaporeihana i takoto ki te Kooti, i te whakarongotanga ki nga whai-korero a nga kai-pitihana me nga kupu i whakina mo te taha ki a ratou, me te mohio o te Kooti kei te whakaae te nuinga o nga tangata, a ka taea hoki te whakahaere taua poraka i runga i te tikanga e puta ai he painga ki nga tangata no ratou te whenua e mau nei o ratou ingoa i roto i te Kupu Apiti e mau i raro iho nei, me tu ratou hei bunga kaporeihana i raro i nga tikanga o te kiona 122 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," a ka mohiotia he ingoa mo ratou ko "Nga tangata no ratou a Kapuarangi Nama 1 West Poraka," haunga ia nga tukunga, nga araitanga kua whakataua e taua Ture me ona whakatika ika ranei, ka whai-mana tonu era; ko taua whenua ko te rahi nei 11,474 eka e 2 ruuri, nui ake iti iho ranei; ko tetahi-wabanga o te whenua e mohiotia nei ko Kapuarangi Poraka, kei te taha hauauru o tetahi rohe me timata mai i te wahi i whakawhiti ai te Awa o Hawaii, i te rohe i waenganui i Kapuarangi Poraka me Tunapahore Poraka, ki tetahi wahi kei runga i te rohe o Kapuarangi Poraka, ko taua wahi nei me nukunuku ano ki te taha marangai o te teihana tiriki o Kapuarangi, kia wahi ai i taua Kapuarangi Poraka kia rua nga wabanga, kia rite tonu te nunui, a ka karangatia ko Kapuarangi Nama 1 West Poraka.

A tenei ka whakataua ko te wahi hei tuunga mo te hui nui o nga tangata no ratou taua poraka ko Torere, a te Haterei, te 29 o nga ra o Hepetema, 1906, i te rua o nga haora i te ahiahi, hei whakaingoa i tetahi Komiti hei whakahaere i taua whenua, ki te whakatau hoki i te tokomaha o nga mema.

Hei tohu mo tenei ka whakapiria te hiiri o taua Kooti i te ra me te tau i whakahuatia i runga ake nei.

W. G. MAIR, Tiati.

TE KUPU APITI E KIA AKE NEI.

KAPUARANGI NAMA 1 WEST PORAKA.

[M—He tane. F—He wahine.

* Tamaiti: tona tikanga he tamaiti kabore ano i tae ona tau ki te 21.]

Akubata Takatua, m., 3 hea	Haaka Tautuhi, m., 3 hea	Kainamu Arapeta, m., 3 hea
Akubata Honatana, m., 3 hea	Hiti Ranapia, f., 3 hea	Kingi Mokotua, m., 3 hea
Arapera Waikare, f., 3 hea	Hape Tame, m., 7, 3 hea*	Kenehia Koara, f., 3 hea
Ani Arapeta, f., 3 hea	Huaia Urukaitia, m., 3 hea	Kauia Ruarauhaiga, f., 3 hea
Aramata Herewini, f., 3 hea	Hape Hunia, m., 3 hea	Kahuka Waiokura, m., 3 hea
Anaru Tekahara, m., 2 hea	Harata Kingi, f., 15, 2 hea*	Kanarahi Matai, f., 3 hea
Arapera Pere, f., 2 hea	Hiria Kingi, f., 10, 2 hea*	Keretihana Taku (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Hohepa Tuia), f., 6 hea
Atareta Herewini, f., 3 hea	Huatabi Nuku, f., 1 hea	Kerara Hunia, f., 18, 3 hea*
Arapeta Kerei, m., 14, 2 hea*	Haromi Herewini, f., 18, 3 hea*	Kararaina Mahuru, f., 3 hea
Ani Whakaruru, f., 3 hea	Hemi Tarabaere, m., 10, 3 hea*	Kere Puru, f., 1 hea
Amiria Eruera, f., 2 hea	Honatana Porikapa (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Nohotakitahi Porikapa raua ko Piri-hira Matuku), m., 10, 9 hea*	Karauria Haapu, m., 1 hea
Eriua Waikohua (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Mihiterina Waikohua), f., 6 hea	Hami Keita, m., 1 hea	Katipa Noti, m., 19, 1 hea*
Ema Warakahi (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Parepare Warakahi), f., 13, 3 hea*	Harete Taihuka (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Tainakore Taare), f., 4 hea	Karauria Meihana, m., 1 hea
Ema Rogers, f., 6, 3 hea*	Himiona Katipa, m., 1 hea	Korae Ihakara, m., 1 hea
Ehetea Taku, f., 3 hea	Heni Noti, f., 1 hea	Kenehia Rewi, f., 3 hea
Eru te Ripi, m., 3 hea	Hoera Noti, m., 20, 1 hea*	Karauria Taku, m., 8, 3 hea*
Ereatara Herewini (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Rawinia Katia), m., 6 hea	Herewini Waata, m., 1 hea	Keara Kataraina, f., 3 hea
Ema M. rata, f., 3 hea	Horomona Tuauri, m., 3 hea	Kereama Tautuhi (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Atamira Rapata), m., 4 hea
Emire Arapeta, f., 3 hea	Hiria Nohia, f., 1 hea	Karauria Tukari Kingi, m., 15, 2 hea*
Ehetea Katia, f., 13, 2 hea*	Huhana Hona, f., 1 hea	Keti Eruera, f., 4, 2 hea*
Hoera Katipo, m., 3 hea	Harehare Ropiba, m., 2 hea	Matenga Taua, m., 3 hea
Hemi te Rua, m., 3 hea	Hone Mariana, m., 4, 2 hea*	Makuini Kingi (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Hipiria Hokau raua ko Riria Hakahaka), f., 5½ hea
Hakahaka Hahipene (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Riria Hakahaka), m., 4½ hea	Hape Kingi, m., 7, 2 hea*	Mihiterina Kingi (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Hipiria Hokau), f., 4 hea
Hohi Kopae, f., 3, 3 hea*	Hariata Kingi, f., 6, 2 hea*	Maata Teraina, f., 12, 3 hea*
Hanuera te Raina, m., 5, 3 hea*	Hemi Tutapu Puru, m., 11, 1 hea*	Mahu Peka, m., 3 hea
Honatana Tarahaere (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Ripera Awhimanuka), m., 6 hea	Haua Noti, m., 15, 1 hea*	Maru Honatana, m., 7, 3 hea*
Hami Kingi, m., 3 hea	Heni Ahuroa, f., 1 hea	Matenga Taihuka (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Maata Papato), m., 7 hea
Henare Kingi, m., 3 hea	Hoera Whakamiha, m., 1 hea	Meriona Hena, f., 3 hea
Hoani Wano, m., 4, 3 hea*	Hone Ahuroa, m., 1 hea	Mariana Tairuru, f., 3 hea
Hirini Warakahi (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Parepare Warakahi), m., 11, 3 hea*	Haerewa Huritabataha, m., 17, 2 hea*	Maora Babbington (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Katerina Babbington), f., 9, 2½ hea*
Huriata Tairuru, f., 3 hea	Hiro Makoha, f., 3, 2 hea*	Mio Tupe, m., 3 hea
Hakarara Patihana, m., 4, 3 hea*	Hori Utiera, m., 17, 3 hea*	Maihi Matene, m., 3 hea
Hemikare Patata, m., 3 hea	Heni te Matuku (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Pera te Matuku), f., ½ hea	Mama Hiti, f., 6, 3 hea*
Hemi Tokowaka, m., 13, 3 hea*	Henare Keita, m., 1 hea	Meretaka Hunia, f., 3 hea
Hemi Kauta Taihuka, m., 11, 3 hea*	Hera Kingi, f., 13, 2 hea*	Moera Hunia, f., 3 hea
Hori Karaka, m., 3 hea	Henare Eruera, m., 20, 2 hea*	Makareta Herewini, f., 3 hea
Horiana Mika, f., 3 hea	Hana Eruera, f., 18, 2 hea*	Makarini Herewini, m., 3 hea
Hinehou Teiroa, f., 6, 3 hea*	Hariata Ema, f., 11, 2 hea*	Mate Roihana, m., 17, 3 hea*
Hira Tauawhi, f., 3 hea	Harata Ema, f., 7, 2 hea*	Merihia Roihana, f., 15, 3 hea*
Hana Babbington (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Katerina Babbington), f., 7, 2½ hea*	Heni Tawhara, f., 15, 2 hea*	Materoa Rewharewha, f., 14, 3 hea*
Hinekupa Herewini, f., 3 hea	Iwingaro Babbington (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Katerina Babbington), f., 15, 2½ hea*	Mereana Kawhena, f., 3 hea
Hori Mio, m., 14, 3 hea*	Ira Ropiba, f., 2 hea	Meri Tito, f., 3 hea
Hiria Mio, f., 11, 3 hea*	Ihaperu Baker (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Te Awanui Romana), f., 6 hea	Mio Keepa (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Mita Keepa raua ko Tuhi Mita Keepa), m., 18, 3½ hea*
Heni Taku, f., 3 hea	Iti Mariana, f., 5, 2 hea*	Makere Keita, f., 11, 1 hea*
	Ihaia Kingi, m., 12, 2 hea*	Mitai te Whenua, m., 3 hea
	Ihaka Take (i runga i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Te Tuke Tamanochoaka), m., 14, ½ hea*	
	Karauria Kobikohi, m., 3 hea	
	Kerei Parakiaia, m., 11, 2 hea*	

Makoha Wakahou, f., 3 hea
 Merata Kowhiwhi, f., 3 hea
 More Eruera, m., 3 hea
 Mohi te Taiki, m., 1 hea
 Merito Hetaraka, m., 1 hea
 Manawa Titi, m., 3 hea
 Mihaere Kararehe, m., 11, 2 hea*
 Makere Kingi, f., 4½, 2 hea*
 Miri Moana Pere, f., 1 hea
 Matewai Rameka, f., 11, 3 hea*
 Mokeke Rewi, m., 1 hea
 Maria Puroku, f., 1 hea
 Mere Wakana Tunuiwata (i runga i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Te Toke Tamanohoaka), f., ½ hea
 Nimerata Rameka, f., 3 hea
 Ngarama Taiuru, f., 3 hea
 Ngakiriwhero Toiroa, f., 7, 3 hea*
 Ngarewarewa Mio, f., 15, 3 hea*
 Ngaoko Mio, m., 7, 3 hea*
 Ngawiki Mio, f., 5, 3 hea*
 Ngaru Kawhena, f., 3 hea
 Ngahuia Kawhena, f., 3 hea
 Nepia Porikapa, m., 13, 3 hea*
 Ni Merata (i runga i tona tuunga hei kai-riwhi mo Rauwhiro Rameka), f., 3 hea
 Ngahuia Karanema, f., 1 hea
 Ngawai Maraea, f., 1 hea
 Pene Kopae, m., 18, 3 hea*
 Peterihi Kingi, f., 3 hea
 Patihana Hohepa, m., 3 hea
 Pera Kararehe, m., 2 hea
 Pani Kararehe f., 9, 2 hea*
 Pare Kararehe, f., 7, 2 hea*
 Paratene Rewi, m., 3 hea
 Peti Maremare, f., 10, 3 hea*
 Papa Toiroa, f., 17, 3 hea*
 Pita Ranapia, m., 3 hea
 Pare te Hata, f., 17, 3 hea*
 Parakapa Herewini, m., 3 hea
 Patata Herewini, m., 18, 3 hea*
 Pekamu te Rua, m., 3 hea.
 Pahemata Kawhena, f., 3 hea
 Patiriki Porikapa, m., 3 hea
 Perenara Porikapa, m., 9, 3 hea*
 Petera Porikapa, m., 12, 3 hea*
 Paora Katia, m., 3 hea
 Puke Menahira, m., 1 hea
 Pera Hoota, m., 2 hea
 Porikapa Ponaho, m., 3 hea
 Putiki Kukumatatimu, m., 7, 2 hea*
 Pita Rapana, m., 2 hea
 Purupamu Roihana (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Ngamane Tamatamaarangi raua ko Ngawiki Tamatamaarangi, f., 4 hea
 Rewiri Parera, m., 12, 3 hea*
 Romana Hauata, m., 11, 3 hea*
 Riripeti Hayward, f., 8, 3 hea*
 Raima Tauwheru (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Te Oitahuna Nahirata), f., 4½ hea
 Ruiha te Wharetaka, f., 7, 2 hea*
 Rihimona Rehua, m., 3 hea
 Rawiri Tuauri, m., 13, 3 hea*
 Rapi Hunia, m., 3 hea
 Rapata Kingi (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Ngawiki Kingi raua ko Tangiarani Kingi), m., 8 hea
 Ritihia Herewini, f., 3 hea
 Rapata Makiwhara, m., 4, 3 hea*
 Rewharewha Putiki, m., 3 hea
 Ritihia Rewharewha, f., 3 hea
 Ripika Rewharewha, f., 4, 3 hea*
 Rangikapua Puru, f., 3 hea
 Riripeti Keita, f., 9, 1 hea*
 Rawinia Kopae, f., 5, 3 hea*
 Ropihu Ratoroa, m., 2 hea
 Ria Katia, f., 3 hea
 Rewi Petera, m., 1 hea
 Raumati te Taiki, m., 1 hea
 Rakapa Ngarimu, f., 1 hea
 Ritihia Maraea, f., 1 hea
 Riwini Poti, m., 1 hea

Rangi Erina Kararehe, f., 14, 2 hea*
 Rupi Haapu, f., 15, 1 hea*
 Rutene Ahuroa, m., 1 hea
 Rawinia Ahuroa f., 1 hea
 Riripeti Tunuiwata (i runga i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Te Toke Tamanohoaka), f., ½ hea
 Roa Keepa (i runga i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Mita Keepa raua ko Tuhi Mita Keepa), f., 1½ hea
 Riria Kehukehu, f., 2 hea
 Rutu Keita, f., 8, 1 hea*
 Ruiha Keita, f., 6, 1 hea*
 Raiha Tautuhi, f., 3 hea
 Raiha te Raina, f., 15, 3 hea*
 Rongowhakaata Pere, m., 11, 1 hea*
 Riua Eruera, f., 11, 2 hea*
 Rawiri Ema, m., 15, 2 hea*
 Te Harawira Putiki, m., 3 hea*
 Te Pirihia Arapeta, m., 20, 2 hea*
 Te Rakatau Arapeta, f., 13, 3*
 Tikei Arapeta, f., 9, 2 hea*
 Te Matauru Hakahaka, m., 11, 3 hea*
 Te Mana Hakahaka, f., 8, 3 hea*
 Te Ataorehua Hakahaka, m., 6, 3 hea*
 Tamihana K pae, m., 15, 3 hea*
 Tiweka te Raina, m., 13, 3 hea*
 Te Wharehau te Raina, f., 8, 3 hea*
 Te Paea Kingi (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Mere Waka Kauhoa), f., 4 hea
 Te Paea Honatana, f., 9, 3 hea*
 Tamahou Honatana, m., 4, 3 hea*
 Te Wharekohuru Romana, f., 3 hea
 Taumanu Hauata (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Panapa Romana), m., 20, 6 hea*
 Tio Hauata, m., 19, 3 hea*
 Te Kiteroa Hauata, f., 15, 3 hea*
 Tamarangi Mita (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Te Oitahuna Nahirata (m., 4½ hea
 Timoti Rewi, m., 3 hea
 Tapuao Rogers, m., 9, 3 hea*
 Toira Whareherehere, m., 3 hea
 Tangatakinu Toiroa, m., 19, 3 hea*
 Tautawa Tiaho (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Tiaho Taiuru), m., 4, 5 hea*
 Te Reene Mio, m., 9, 3 hea*
 Titinua Taku, f., 15, 3 hea*
 Tangahaere Taku, f., 11, 3 hea*
 Te Ranapia Hinu (mona ake, i runga hoki i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Mere Waka Kauhoa), m., 4 hea
 Toka Ranapia, m., 3 hea
 Taane Toka, m., 10, 3 hea*
 Tamati Toka, m., 12, 3 hea*
 Te Ori Rihimona, f., 3 hea
 Te Matepuputu Tuari, f., 11, 3 hea*
 Te Oharakeke Tuari, f., 9, 3 hea*
 Te Wharetini Tuari, m., 8, 3 hea*
 Tame Rihimona, m., 3 hea
 Te Ori Tame, f., 9, 3 hea*
 Tuari Tame, m., 4, 3 hea*
 Te Ruawai Hunia, m., 20, 3 hea*
 Tuteari Kingi, m., 3 hea
 Te Au Kingi, f., 3 hea
 Te Kawau Kingi, m., 3 hea
 Tiopira Kingi, m., 2 hea
 Taungahuru Hinekupa, f., 2 hea
 Tio Roihana, m., 19, 3 hea*
 Te Paea Roihana, f., 3 hea
 Taia Herewini, f., 3 hea
 Te Ngaronui Makiwhara, m., 1 hea
 Te Naki Tamahewa, m., 3 hea
 Te Keepa Rewharewha, m., 3 hea
 Tiraka te Owai, f., 3 hea
 Te Whareumu Harawene, m., 3 hea
 Titi Ngahuia, f., 10, 2 hea*
 Te Whareumu Hauaraki, m., 18, 2 hea*
 Te Reweti Hauaraki, m., 2 hea
 Te Atapo Puru, f., 7, 1 hea*
 Te Ranginuihu Puru, m., 3 hea*
 Tokowhitu Puru, m., 3 hea

Te Pahou Puru, m., 11, 2 hea*
 Te Matewai Porikapa, f., 8, 3 hea*
 Te Tutere Porikapa, m., 3 hea
 Turei Patibana, m., 3 hea
 Tipene Tukiterangi, m., 3 hea
 Te Ruahuibui Karikari, m., 3 hea
 Te Amarangai Haapu (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Peti Taihuka), m., 4 hea
 Tu Haapu, m., 20, 1 hea*
 Tiria Haapu, f., 17, 1 hea*
 Te Rohakino Wa'ene, f., 6, 3 hea*
 Tarewa Kopae, m., 9, 3 hea*
 Tawi Hurinui, m., 11, 1 hea*
 Te Wera Paura, m., 1 hea
 Te Obu Wakata, f., 1 hea
 Te Paku Eruera (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Hohepa Eruera), m., 5 hea
 Te Rokiao Mikaere, f., 2 hea
 Tawhara Merata, f., 3 hea
 Tuahuru Merata, m., 3 hea
 Topeora Hohua (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo), Hohua Aroakapa, f., 4 hea
 Tapita Rameka, f., 7, 3 hea*
 Te Whaiora Kingi, f., 5, 2 hea*
 Te Kani Pere (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Putiputi Pere), m., 2 hea
 Te Moana Pere, m., 1 hea
 Te Mana Mana, f., 1 hea
 Te Turuki Moana, m., 9, 1 hea*
 Te Pupaku Ahuroa, m., 1 hea
 Te Rato Ahuroa, m., 1 hea
 Te Whareherehere Ahuroa, m., 1 hea
 Taru Mokoha, f., 15, 2 hea*
 Te Riro te Matuku (i runga i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Pera te Matuku, m., ½ hea
 Te Paeratawhiri Katia, f., 10, 2 hea*
 Te Whare Wi Katia, m., 6, 2 hea*
 Taka Totara, m., 1 hea
 Timi Makoha, f., 2 hea
 Te Otene Rangai, m., 3 hea
 Te Raina Kingi (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Hipiria Hokau), m., 4 hea
 Te Pumaui Mabu, f., 3 hea
 Tahua Kingi, f., 3 hea
 Tipuna Honatana, m., 17, 3 hea*
 Te Hikumate Haronga, m., 7, 2 hea*
 Timi Eruera, m., 7, 2 hea*
 Tame Ema, m., 13, 2 hea*
 Wiremu Kingi, m., 3 hea
 Wa'ara Kopae, m., 13, 3 hea*
 Wi Pere Honatana, m., 10, 3 hea*
 Waretini Wano, m., 6, 3 hea*
 Waewae Kararehe, m., 13, 2 hea*
 Winiata te Hata, m., 3 hea
 Winiata Hunia, m., 17, 3 hea*
 Wiki oria Puru, f., 3 hea
 Weriwiri Puru, m., 16, 1 hea*
 Whereeri Keita, m., 7, 1 hea*
 Wiremu Tamahana, m., 3 hea
 Wikitoria Rihimona, f., 3 hea
 Whareparoa Rewharewha, m., 17, 3 hea*
 Waata Rangikotua, m., 1 hea
 Wharewera Kapereira (mona ake, i runga hoki i tona tuunga hei kai-riwhi mo Hori Kapereira), m., 2 hea
 Wakata te Kawakawa, f., 1 hea
 Waiha Puru, m., 13, 1 hea*
 Wi Pere Ahuroa, m., 20, 1 hea*
 Wetini Taku, m., 3 hea
 Wikiriwhi Kabukehu, m., 2 hea
 Urikore Ahuroa, m., 1 hea
 Nepia Hauata, m., 10, 3 hea*
 Paora Kingi, m., 9, 2 hea*
 Pa Noti, m., 17, 1 hea*
 Parekura Haronga, m., 6, 2 hea*
 Petera Katia, m., 19, 2 hea*
 Wiria Take, (i runga i te mea ko ia tetahi o nga kai-riwhi mo Te Toke Tamanohoaka), f., ½ hea
 Hui katoa, 901 nga hea.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

Huinga o te Poari Whakahaere Whenua Maori o te Takiwa o Maniapoto-Tuwaharetoa.

Otorohanga, 11 o Hepetema, 1906,

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia i raro nei, ka uia a te huinga o te Poari Whakahaere Whenua Maori o te Takiwa o Maniapoto-Tuwaharetoa ki Otorohanga a te Weneri, te 3 o nga ra o Oketopa, 1906, i te 10 o nga haora i te ata.

Na TE PAKI, Tumuaki.

KUPU APITI.

HE TONO KIA WHAKAAETIA NGA RIHI.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Kai-tuku Rihi.
N. 1906/715	B. McGechie	Puketarata Nama 4E, Tekiona 2 ..	Rauroha te Ngare me tetahi atu.
N. 1906/783	Allen Marshall	Ohura South G Nama 3	Katarina te Waihana me etahi atu
N. 1906/842	John Chase (kai-whakahaere mo P. L. Arcus)	Motukawa 2B15A	Ihaka te Hau Paimarire.
N. 1906/843	John Chase (kai-whakahaere mo P. L. Arcus)	Motukawa 2B Nama 15B Nama 2 ..	Hori Wi Maibi.
N. 1906/844	John Chase (kai-whakahaere mo L. P. Arcus)	Motukawa 2B16B3	Hirata Ngapaki me etahi atu.

HE TONO KIA TUKUA ATU HE KUPU WHAKAAE KI TE KAWANA KIA WETEKIA NGA HERE.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tuku.
N. 1906/210 N. 1906/228	Whitinui Hohepa Travers, Russell, me Campbell (nga roia mo nga tangata no ratou nga whenua)	Te Kumi Nama 9 Etahi wahi o Whangaipeke, Pukepoto, Wai-one, Oraukura, Waimanu, Waiunu, Manga-houhou, Puketi, Taurewa, Waituhi Nama 3 me 4, Hauhungaroa Nama 1, 2, 6, me 7, Pukawa Nama 2D, 2E, 2F, 2G, 3B, 3C, 3C1, 3D, 3D1, me Hohotaka	He hoko i te taramuwe.
N. 1906/245	Percy H. Basley (roia mo J. C. McCardle)	Tetahi wahi o Kawhia P3	He hoko.

Huinga o te Poari Whakahaere Whenua Maori o te Takiwa o Tai-Rawhiti.

Kihipane, 11 o Hepetema, 1906.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia i raro nei, ka uia a te huinga o te Poari Whakahaere Whenua Maori o te Takiwa o Tai-Rawhiti, ki Kihipane, a te Mane, te 1 o nga ra o Oketopa, 1906, i te 10 o nga haora i te ata.

Na T. W. PORTER, Tumuaki.

KUPU APITI.

HE TONO KIA WHAKAAETIA NGA RIHI.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Kai-tuku Rihi.
N. 1906/793	Rewi Takataka	Okahuatui Nama 2D2B1	Katerina Takawhaki.
N. 1906/802	David Peter Cameron	Repongaere Nama 4H1	Katerina Takawhaki.
N. 1906/803	Edith Mary Sheriff	Wharekopae Nama 2B2	Paku Hokopu me etahi atu.
N. 1906/804	Jessie Pyke	Tiraotane 3B	Himiona Tipuna me etahi atu.
N. 1906/805	Daniel Joseph Parker	Tarewauru A2F1	Himiona Tipuna me etahi atu
N. 1906/806	Percival John Roberts	Wharekopae 1B3 1	Hetikia te Kani Pere me etahi atu.
N. 1906/807	Maraea Ormond	Nukutaurua, Wahanga 3	Rere Kaipuke.
N. 1906/808	Maraea Ormond	Nukutaurua, Wahanga 2	Rere Kaipuke.
N. 1906/809	Alexander Leonard Bellerby	Tauwharetoi Nama 3B1	Paea te Rangi me etahi atu.
N. 1906/810	Alexander Leonard Bellerby	Tauwharetoi Nama 3B2	Hipora Niania me etahi atu.
N. 1906/811	Alexander Leonard Bellerby	Tauwharetoi Nama 2B	Hori Niania me etahi atu.
N. 1906/812	Alexander Leonard Bellerby	Tauwharetoi Nama 4B	Hipora Hori me etahi atu.
N. 1906/813	Daniel Joseph Parker	Tarewauru A2 F2	Renata Tupeka me etahi atu.

HE TONO KIA WHAKAAETIA NGĀ RIHI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Kai-tuku Rihi.
N. 1906/819	Karaitiana Tamararo and Hantonga Rangi (na to raua roia, na R. Ulrick Burke)	Mangatokerau Nama 1c	Hape Kabu me etahi atu.
N. 1906/820	Tauha Nikora (na to raua roia, na R. Ulrick Burke)	Wharaurangi Nama 4c	Harata Poiwha.
N. 1906/821	William Henry Cooper (na ona roia, na Blair me Sainsbury)	Papakorokoro Nama 10, Mangaoae 2B	Wiremu Morete me etahi atu.
N. 1906/822	William Henry Cooper (na ona roia, na Blair me Sainsbury)	Papakorokoro Nama 9d	Emu Paraki me tetahi atu.
N. 1906/823	William Henry Cooper (na ona roia, na Blair me Sainsbury)	Papakorokoro Nama 9A	Hone Morete me tetahi atu.
N. 1906/824	William Henry Cooper (na ona roia, na Blair me Sainsbury)	Mangaoae Nama 2c	Ruia Rangakeke me etahi atu.
N. 1906/825	Tauha Nikora (na ona roia, na Blair me Sainsbury)	Wharaurangi Nama 4B	Eparaima Hoera.
—	Crisp me Coleman (nga roia mo R. T. Maunsell)	Puhatikotiko 8c me Puhatikotiko 8D

HE TONO KIA TUKUA ATU HE KUPU WHAKAAE KI TE KAWANA KIA WETEKIA NGĀ HERE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tuku.
N. 1906/271	Tuta Nihoniho	Makarika C	He hoko, he whakawhiti ranei.
N. 1906/345	Tiemi Morete	Papakorokoro Nama 2B	He hoko.
N. 1906/353	Erina Nuna me etahi atu	Moutere Nama 2, Tekiona 2 me 3	He whakawhiti.
N. 1906/784	Ripeka McClutchie (na ona roia, na Rees Brothers)	Rotokautuku 2c1	He hoko.

Huinga o te Poari Whakahaere Whenua Maori o te Takiwa o Aotea.

Whanganui, 11 o Hepetema, 1906.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia i raro nei, ka uiuia a te huinga o te Poari Whakahaere Whenua Maori o te Takiwa o Aotea ki Poneke, a te Wenerei, te 26 o nga ra o Hepetema, 1906, a muri tata atu ranei ina watea i etahi atu o ona raruraru.

Ko nga tono ka oia e pa ana ki nga whenua koi te taha raki o Pamutana Nota ka nukuhia kia uiuia ki Whanganui, a e Turei, te 9 o nga ra o Oketopa, 1906.

THOS, W. FISHER, Tumuaki.

KUPU APITI.

HE TONO KIA WHAKAAETIA NGĀ RIHI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Kai-tuku Rihi.
N. 1906/722	Borlase me Saunders (nga roia mo S. Foreman raua ko J. Anderson)	Parapara 2A2A	Ereni Ruta me etahi atu.
N. 1906/723	Borlase me Saunders (nga roia mo S. Foreman raua ko J. Anderson)	Parapara 2B2i	Rahera Tiweta me etahi atu.
N. 1906/724	Borlase me Saunders (nga roia mo S. Foreman raua ko J. Anderson)	Parapara 2B2N	Hoani Moerangi me etahi atu.
N. 1906/745	Whatu Raumaewa (na ona roia na Brown me Dean)	Awarua Nama 1A2 East Nama 3B	Whatu Raumaewa.
N. 1906/772	Stafford me Treadwell (nga roia mo te Puketapu Kamupene Kani Rakau)	Waimarino Whenua Rahui Nama 6	Taituha te Ubi me etahi atu.
N. 1906/839	J. B. Beale	He paanga i Aorangi Nama 3G Nama 3B me Aorangi Nama 3D Nama 2c	..
N. 1906/840	Herbert John Jillett	Tetahi wahi (e 46 nga eka) o Ohau Nama 3, Wahanga 2D o Tekio. a 26	Riperata Waretini me etahi atu.
N. 1906/841	Herbert John Jillett	Tetahi wahi (e 15½ nga eka) o Ohau Nama 3, Wahanga 2D o Tekiona 26	Rip-rata Waretini me etahi atu.

HE TONO KIA TUKUA ATU HE KUPU WHAKAAE KI TE KAWANA KIA WETEKIA NGĀ HERE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tuku.
N. 1906/742	John Stevens (kai-whakahaere mo Neha Tabu Paetaha)	Pohouiatane 3D1A	He hoko.

Huinga o te Poari Whakahaere Whenua Maori o te Takiwa o Te Ikaroa.

Poneke, 11 o Hepetema, 1906.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia i raro nei, ka uiuia a te huinga o te Poari Whakahaere Whenua Maori o te Takiwa o Te Ikaroa, ki te Council Chambers, i Hehitingi, a te Tur i, te 2 o nga ra o Oketopa, 1906, i te 10 o nga haora i te ata.

WM. C. KENSINGTON, Tumuaki.

KUPU APITI.

HE TONO KIA WHAKAAETIA NGI RIIHI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Kai-tuku Rihi.
N. 1906/566	Herdman me Kirkcaldie (nga roia mo A. Tinsley)	Manaia Nama 107, Rota 1 (Manaia Whenua Rahui)	Otene Kuku Karaitiana me etahi atu.
N. 1906/663	Daniel Selbie	Manawaangi Nama 2	Ripeka Nohotuturu me etahi atu.
N. 1906/814	J. S. McLeod	Omahu 2k1	Keita Ruta
N. 1906/815	J. S. McLeod	Omohu 2k3	Keita Ruta me tetahi atu.

HE TONO KIA TURUA ATU HE KUPU WHAKAAE KI TE KAWANA KIA WETEKIA NGI HERE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tuku.
N. 1906/87	Ereni te Aweawe	Mangatainoka J. Nama 4B	He moketa.
N. 1906/206	Roru Tohu	Rota 7 of Tekiona 115, Tutaekara Rahui (tetahi wahi)	He hoko.
N. 1906/212	Findlay, Dalziel, me Co. (nga roia mo J. M. Birch)	Oruamatua Kaimanawa Nama 2M	He hoko.
N. 1906/213	H. T. Whatahoro	Pukengaki Nama 12	He hoko.
N. 1906/221	Puhara te Tau	Whareama, Tekiona 884 (he paanga)	He hoko.
N. 1906/262	A. L. D. Fraser	Aorangi Nama 3D, Nama 2c (tetahi wahi)	He hoko.
N. 1906/287	Pahira Anaru	Okoura Nama 5E	He hoko.
N. 1906/310	R. W. Tate (roia mo Iraia te Whaiti me etahi atu)	Pahaea Nama 6	He hoko.
N. 1906/311	R. W. Tate (roia mo Hoani Rangitakaiwaho)	Pukengaki Nama 1A	He hoko.
N. 1906/313	Hohepa Umurangi me Hemi Nuku ..	Pukehomoamo E	He hoko.
N. 1906/449	Airiui Tonore me etahi atu	Tekiona 3, Poraka IV, Ruataniwha Ruri	He hoko.
N. 1906/627	Ereni te Aweawe	Mangatainoka Nama 2c	He moketa.
N. 1906/677	Rakiwhata Pecti	Mangatainoka J Nama 1	He hoko.

Whakaritenga i nga wahi hei Haerenga mo te Kooti Whakawa Tuarua.

Tari Maori,

Poneke, 10 o Hepetema, 1906.

HE whakaatu tenei kia mohio ai te katoa, i runga i te whakatikatikanga i nga mahi whakahaere o te Kooti Whenua Maori, kua whakaritea nga haerenga mo te Kooti Whakawa Tuarua, a tera ka noho taua Kooti ki nga wahi, a nga ra hoki, e mau nei te whakaaturanga i raro iho nei, ara:—

- Niu Paremata 2 o Oketopa, 1906.
- Akarana 16 o Oketopa, 1906.
- Kororareka 6 o Nowema, 1906.
- Paeroa 15 o Hanuere, 1907.
- Rotorua 12 o Pepuere, 1907.
- Ngaruawahia 12 o Maehe, 1907.
- Kihipane 9 o Aperira, 1907.
- Hehitingi 13 o May, 1907.
- Poneke 11 o Hune, 1907.
- Whanganui 16 o Hurae, 1907.

Ka perehitia nga panui me nga rarangi keebi ki roto ki te Gazette me te Kahiti i ia wa i ia wa, mo te tukutuku haere i runga i to mua tikanga.

Ka ahei te whakarite kia tu he nohoanga motuhake mo taua Kooti, ki te taua kia pera, hei whakawa i etahi keebi e hiahiaia ana kia mahia hohorotia, ina ka tae atu he tono pera ki te Tumuaki o te Kooti Whakawa Tuarua i Akarana.

Na H. F. ETIKA,
Hekeretari.

PANUITANGA.

PEEKE TIAKI MONI I NGI POUTAPETA.

1. TUWHERA ana he Peeke Tiaki Moni i ia ra, i ia ra, mo te mahi Tango Moni mo te mahi Utu Moni hoki i te nuinga o nga Poutapeta Whakaputa Ota Moni i Niu Tireni, i roto i nga haora i whakahaerea ai te Mahi mo nga Ota Moni.

2. Ko te Moni Hua e riro ana i te Kai-tuku Moni e \$3 10s. i roto i te \$100 mo nga moni tae atu ki te \$200 e tukua ana e ia ki te peeke pera takoto ai, ki te neke ake nga moni i tukua peratia i te \$200, tae atu ki te \$500, ka heke iho te moni hua ki te \$3 i roto i te \$100. Kaore e utua ana he moni hua mo nga moni i neke ake i te \$500 o te kauta kotahi.

3. E tino tau ana ki runga ki te Kawanatanga tonu te tikanga mo te utu bohoro i nga moni kua tukua e nga Kai-tuku Moni ki ana Peeke takoto ai.

4. Ka ahei te Kai-tuku Moni ki tetahi Peeke Tiaki Moni a te Poutapeta, ki te tuku moni ki etahi atu o nga Peeke pera i roto i taua Takiwa Poutapeta takoto ai, ka ahei ano hoki ia ki te tango mai i tana moni i roto i tetahi Peeke Tiaki Moni i te Poutapeta i roto i te Takiwa na e marama ana hei tononga atu mana.

5. E Kore Rawa e Whakina nga ingoa o nga Kai-tuku moni ki nga Peeke Tiaki Moni i nga Poutapeta, te nuinga ranei o nga moni i tukua atu e ratou ki te Peeke takoto ai.

6. Ka ahei nga Tamariki, ki te tuku moni ki te Peeke pera takoto ai, ka ahei ranei kia tukua he moni ki te Peeke i runga i a ratou ingoa. Ki te maha atu o ratou tau i te whitu nga tau ka pena ano te tikanga mo ratou me te tika nga e whakahaerea atu ana ki te hunga kua pakeke; engari ia e kore nga tamariki pera e ahei te tango atu i ana moni kia tae ra ano o ratou tau ki te whitu nga tau.

7. Ka ahei zia whakatuwheratia he Kaute Tukunga Topu i runga i te ingoa o te hunga tokorua, maha atu ranei mo te taha ki a ratou, menhema ehara ano ratou i te Kai-tuku Moni i runga i te tikanga topu, motu-hake ranei.

8. Ko nga tono katoa e pa ana ki te tikanga whakahaere i te mahi o nga Peeke Tiaki Moni i nga Poutapeta, me nga utu ki ana tono, e puta utu-kore ana i roto i te Meera.

9. Ki te hiahia te tangata kia whakamaramatia atu etahi atu kupu mo runga i te mahi whakahaere i nga Peeke Tiaki Moni, ka taea tena te tono atu ki te Rangatira o tetahi Poutapeta, te tono atu ranei ki.

TE HEKERETARI.
I te Tino Poutapeta, i Poneke.

Te Tino Poutapeta,
24 o Nowema, 1904.